

næ ad cubiti sæpe eriguntur altitudinem, has etiam, contra quos volunt, evibrare norunt corporis adhibita concussione, non absque noxa eorum, quos petunt. Tria habet nobiliora fana heroibus dicata.

Antiqua nomina.

Hæc regio, priusquam Sinico pareret imperio, dynastiæ Pegao accensebatur, Cina familia sub Queileu regione statuit, Hana Yolín dixit, Cyn Rex Xihing: sub Suio primum hic locus civitas fuit dicta Yhoa, Tanga familia Vute vocavit, Sunga hodiernum indidit nomen.

Montes.

Ad orientalem partem urbis mons est altus Heng, ita dictus, quod medio in flumine transversas ingenti impetu impingentes aquas fluminis excipit; in eo ad regionis custodiam, Sunga familia castrum exstruxit.

Sieulin mons à sylvarum amœnitate dictus florens nemus, hoc enim Sieulin significat, est prope Heng civitatem.

Prope Yunghiang mons est Suchung, ex quo ferrum effoditur.

Octava Urbs

T A I P I N G.

ERat hæc regio totius Provinciæ præstantissima, maximeque olim ob agri fertilitatem habitata ac culta, verum quia ultra montes erat Boreales Austrum versus, etiam à Sinico avulsa fuit imperio, & Tungking regibus paret: viginti tres civitates numerat, omnes inter se maxime vicinas: earum nomina sunt 1 Taiping, 2 Taiping, 3 Ganping, 4 Yangli, 5 Vanching, 6 Co o, 7 Civenming o, 8 Suching o, 9 Chinyven o, 10 Sutung, 11 Kielun o, 12 Mingyng o, 13 Xanghia o, 14 Kiegan o, 15 Lunging o, 16 Tukie o, 17 Cungxen, 18 Junkang, 19 Loyang, 20 Toling, 21 Lung, 22 Kiang, 23 Lope. Sunt autem hæc nomina Sinica, lingua communi litteratorum ita explicata: quomodo enim, aut quo nomine à Tungking incolis vocentur, ignoro, doleoque non aliquam à nostris illius regni accuratam mappam, chorographiamque confectam, in eaque Tungkingensia nomina, illorumque characteres expressos, vel saltem explicatos; sed scio majoribus illos curis, gravioribusque negotiis ad divinam legem promulgandam, cultumque Dei ampliandum distineri, cum quamplurimos eo in regno incolas jam pridem Christianis sacris initiarint, ea propter isthæc eos minora negligere, uti nec mihi hæc

edere umquam venisset in mentem, aut ad operi manum adhibendam otium ullum fuisset, si stationem meam tenere diutius potuissem; id, cum in Europam redire iussus sum, primum aggredi cœpi, deductis mecum plusquam quinquaginta libris Sinicis, quibus evolvendis fastidiosam maris nauseam, longissimæque navigationis tedium utcumque fefelli. Cæterum hujus regionis incolas barbaros vocat Sinicus Geographus, quippe qui cum imperio mores etiam Sinicos magna ex parte mutarint: sparsis enim capillis, nudipedes ambulant, obsequium ac obedientiam parentes inter ac filios negligunt, inter se mutuo sæpe rixantur, levibus de causis iras gerunt, seseque invicem interrimunt: characteres Sinicos ac scribendi modum Sinicum servant, licet aliam omnino ac particularem, à Sinica lingua omnino discrepantem linguam loquantur; scripta tamen Sinica intelligunt, ipsique vicissim libros Sinicos legunt, iisque evolvendis multum dant operæ, licet characteres alio prorsus modo pronuntient. quæ res in Sinicis

characteribus plane est admiranda, ut à circumjacentibus scilicet regnis omnibus intelligantur, licet alio atque alio ab iis legantur modo: uti fit à Japonibus, Tungkingensibus, Cochín Chínensibus, Siamensibus, Camboyanis. de quibus vide plura apud R. P. Alexandrum de Rhodes *de Regno Tungking*, non ita pridem Gallice editum.

Sieuling mons altissimus in hoc tractu est prope Lung civitatem; reliqui minores potius colles, quam montes sunt: nimirum Peyun ad ortum urbis, ibidem Gomui; altior non nihil est Kin mons, prope Co civitatem.

Nona Urbs

S V M I N G.

HAnc urbem ait Sinicus auctor esse regiam Tungking, sive Gannan regni, quod si ita est, erit ea, quam incolæ Sinhoa vocant; quamvis, ut sæpius audire me memini Rex ille duas habeat regias, Borealem unam, Australem alteram. Olim hic tractus Pegao dynastiæ fuit, Hana familia Kiaochi dixit, Tanga Suming civitatem prima condidit, at Taiminga eam urbis titulo donavit; sed Ly præfectis rebellionem molientibus à Sinico imperio avulsa est. numerabant Sinæ in hoc territorio sibi subditas civitates sex, 1 Suming, 2 Suming o, 3 Xang-

Characterum Sinen-sium usus admirabilis.

Montes.